

Vår beteckning
9-2018
Er beteckning
M2018/00852/R

Miljö- och energidepartementet
Kemikalienheten

Yttrande från Sveriges Åkeriföretag angående

PM MER FASTIGHETSNÄRA INSAMLING AV FÖRPACKNINGSAV FALL OCH RETURPAPPER

Sveriges Åkeriföretag (SÅ) företräder 6 000 åkeriföretag med över 34 000 fordon runt om i Sverige. 8 av 10 åkeriföretag är anslutna till Sveriges Åkeriföretag. Cirka 550 av de 6 000 åkeriföretagen är sysselsatta inom renhållning och återvinning och har inom SÅ ett samarbetsorgan benämnt Rådsforum Miljö.

Sveriges Åkeriföretag (SÅ) får härmed yttra sig över förslagen i PM mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper:

Vi avstyrker:

- att först 60 % och senare 100 % av hushållens förpackningsavfall och returpapper ska hämtas vid bostadsfastigheter.

Vi tillstyrker:

- att både privata och kommunala aktörer måste ha tillstånd för att bedriva ett insamlingssystem.
- att nuvarande producentansvar ska ligga kvar.

Vi anser att:

- återvinningsmål är viktigare än val av insamlingssystem.
- finansiell konsekvensanalys saknas beträffande investeringar och kostnader för en obligatorisk insamling vid bostadsfastigheter.
- det saknas en analys av hur de existerande avtalen för fastighetsnära insamling ska hanteras i det nya systemet.
- det är otydligt i det upprättade dokumentet om vad som inte fungerar med dagens system och vad som där med behöver förbättras.

- ingen utvärdering görs av de olika insamlingssystem som idag är i drift. Vilket skulle lösa insamlingen bäst? Istället för att uppmuntra genom innovation så styrs allt mot ett förutbestämt system nämligen FNI.
- det finns stora risker med snedvridning av konkurrensen med korssubventionering inom den kommunala sfären vilket påverkar marknaden som helhet.

Målen med fastighetsnära insamling

Vi avstyrker förslaget om att 60% och 100% av insamlingen ska ske vid bostadsfastigheter.

Vi ställer oss frågande till att man i förslaget lagstiftar om hur stor del av insamlingen som ska ske fastighetsnära. Att välja metod innan man rätt ut alternativen till vad som blir bäst i respektive situation är inte direkt logiskt. Hur förutsättningarna ser ut måste i högre grad styra vilket system som väljs. Storstad kontra landsbygd eller storstad kontra mindre städer, förutsättningarna varierar markant. Att främja innovativa lösningar och inte spika fast sig i ett system ser vi som självklart. Därför är det viktigt att styra riktningen mot en lösning där man ser till innovation och målstyrning istället för systemstyrning.

Mål är viktigare än ett system

Val av system torde i detta fall med insamling vara sekundärt och det borde vara målen som ska vara styrande. All tänkbar innovation minskar i och med att man väljer ett system. Många av våra entreprenörer som idag arbetar med kommuner som uppdragsgivare anser sig så hårt styrda att ingen utveckling av tjänsterna är möjliga då systemen är så hårt riggade. Ett val av system kan skapa inlåsnings effekter om förutsättningarna förändras. Val av system torde följa förutsättningarna för insamling och utifrån hur det som ska samlas in ser ut. Säkerligen kommer förpackningarna att förändras med tiden och därmed också sättet de samlas in på.

Finansiell konsekvensanalys saknas

Producentansvaret har diskuterats fram och tillbaka i ett antal olika utredningar. Det som alla dessa utredningar har gemensamt är att man inte presenterar vad konsekvenserna blir av de föreslagna förändringarna

Vi ser att det idag finns ett tämligen fungerande producentansvar. Det finns sannolika skäl och tro att det i alla dess delar inte är optimalt och precis som många andra system finns det förbättringspotential. Vi anser att man många gånger missar att göra en bra nulägesanalys över hur det faktiskt ser ut just nu. Företrädare för Miljödepartementet har hävdade att statistiken över insamlingen inte är korrekt. Om den inte är korrekt måste man i så fall fundera på varför den är felaktig och vad man kan göra åt det i första hand. Att ändra på strukturer och system kräver noggranna analyser innan något görs. Det förefaller ologiskt att prata om en statistik som inte fungerar och samtidigt föreslå en förändring. Då måste grunden finnas att stå på först så man vet hur dåligt eller bra det är.

Den fastighetsnära insamlingen byggs redan ut

När vi tittar på vad våra medlemsföretag idag arbetar med så finns där ett antal som under många år byggt upp kompetens, lösningar och gjort investeringar för att lösa insamlingen vid flerbostadshus. Dessa avtal är uppskattningsvis 10 000-tals till antalet. Hur ska dessa avtal hanteras i ett generellt utökat FNI-system?

Korssubventionering

Att låta offentliga aktörer agera på en marknad kan innebära att man stör en redan fungerande marknad där kunderna har valfrihet och där de privata aktörerna har givna spelregler och redan har gjort investeringar för sortering och återvinning. De kommunala avfallsbolagen måste ha en hög grad av transparens i hur verksamheten finansieras då bristen på kommunal särredovisning är väl känd och kan leda till risk för konkurrens på olika villkor.

Rickard Gegö
VD
Sveriges Åkeriföretag